

OBSAH.

	Strana
Úvod	1

Říše co celek.

Hlava první.

Země.

§. 1. Poloha zeměpisná, podoba říše	4
§. 2. Území a hranice	5
§. 3. Částky říše a její rozdělení	6
§. 4. Povaha povrchu říše	8

Horopis.

§. 5. Vysočina česko-moravská	8
§. 6. Karpaty	14
§. 7. Alpy	18
§. 8. Kras	23
§. 9. Roviny	25
§. 10. Dutiny zemské	26
§. 11. Poměry zemězpytné	29

Vodopis.

§. 12. Moře	31
§. 13. Řeky	38
Řeky úmoří jaderského	35
Oblast černého moře	42
Oblast moře severního	45
Oblast moře baltského	46
§. 14. Jezera	49
§. 15. Průplavy	50
§. 16. Mineralní zřídla a prameny léčebné	56
§. 17. Podnebí	56

Hlava druhá.

Obyvatelstvo.

		Strana
§.	1. Absolutní a relativní obyvatelstvo	60
§.	2. Obyvatelstvo domácí a cizí	63
§.	3. " podle pohlaví	—
§.	4. " " věku	64
§.	5. " " stavu civilního	65
§.	6. " " živnosti	—
§.	7. Obyvatelé k výdělku neschopní	66
§.	8. Bydliště	67
§.	9. Přibývání a ubývání obyvatelstva	70
§.	10. Sňatky a porody	72
§.	11. Pohlaví dětí narozených	74
§.	12. Úmrtí	—
§.	13. Spůsob smrti	76
§.	14. Zemědělí dle pohlaví	—
§.	15. " co do stáří	77
§.	16. Průměrné trvání života	78
§.	17. Obyvatelstvo dle národnosti	79
§.	18. Bydliště a hranice jednotlivých národů	82
	Slované	—
	Němci	84
	Románi	86
	Maďari	87
	Rekové, Albánci, Armenové, Židé, Cikáni	88
§.	19. Obyvatelstvo dle náboženského vyznání	89
§.	20. Spojitost náboženského vyznání s národností	94

Hlava třetí.

Živnost.

A. Hornictví.

§.	1. Kovy	97
§.	2. Nekovy	102
§.	3. Přehled hornictva a dobývání surovin z říše nerostů dle jednotlivých korunních zemí	111

B. Hospodářství.

§.	1. Půda plodná a neplodná	114
§.	2. Rozdělení půdy plodné	115
§.	3. Soustavy hospodářské	117

Flodiny hospodářské z říše rostlinstva.

§.	4. Obilí	119
§.	5. Spotřeba obilí	120
§.	6. Bambuliny; píce zeliny a rostliny	—
§.	7. Obchodní rostliny	122
§.	8. Zahradnictví	123
§.	9. Vinařství	124
§.	10. Louky a pastviny	127
§.	11. Lesní hospodářství	128
§.	12. Hodnota plodné půdy	129

Plodiny hospodářské z říše živočišstva.

§. 13. Dobytkářství	130
§. 14. Zvířecí látky	134
§. 15. Lov a rybařství	135
§. 16. Přibližné peněžité ceny vešk. plodné půdy, domácího dobytka, strojů a náradí hospod.	136
§. 17. Poměry hospodářské v říši vůbec a v jednotlivých zemích zvlášť	138

C. Průmysl.*Výrobky ze surovin z oboru hornictví a z říše nerostů vůbec.*

§. 1. Šlechtění a zpracování železa	148
§. 2. Výrobky ze železa a oceli	149
§. 3. Fabrikace strojů a dovozných prostředků	151
§. 4. Šlechtění ostatních kovů mimo železo	152
§. 5. Výrobky z jílu, země kaolinové a tuhy; úprava kamenů a pálení vápna	153
§. 6. Výrobky skelné	155
§. 7. Zhotovování látek chemických	156

Výrobky ze surovin z říše rostlinstva a živočišstva.

§. 8. Tekutiny kvašené a lihoviny	157
§. 9. Cukr a syrob, potraviny, tabák	159
§. 10. Olejnictví, mydlářství	160
§. 11. Výrobky bavlněné	161
§. 12. " lněné a konopné	162
§. 13. " vlněné	163
§. 14. " hedbávné a zboží z látek smíšených	164
§. 15. Kůže, kožešiny a výrobky z látek živočišných	—
§. 16. Papírnictví a kněhtiskářství	165
§. 17. Výrobky dřevěné a proutěné; vyšší stavitelství a výtvarné umění	166
§. 18. Přehled průmyslu dle jednotlivých korunních zemí	167
§. 19. Zvelebování průmyslu	186

D. Obchod.

§. 1. Přehled obchodu vůbec	187
§. 2. Obchod vnitrozemský a celní obvody v Rakousku	188
§. 3. " zahraničný	189
§. 4. " Dalmacie	195
§. 5. " námořský	—
§. 6. " průvozný	197
§. 7. Přehled obchodu dle jednotlivých korunních zemí	—
§. 8. Prostředky k zvelebování obchodu	203

E. Prostředky spojovací a dopravné.

§. 1. Pošty	207
§. 2. Telegrafy	209
§. 3. Šilnice	210
§. 4. Železnice	211
§. 5. Průmyslové dráhy	220
§. 6. Dráhy vodní	221

Hlava čtvrtá.**Osvěta.****A. Poměry náboženské.**

§. 1. Správa církevní	224
Nejznamitější kláštery a místa poutnická	228

	Strana
B. Školství.	
§. 1. Obecné školy	232
§. 2. Střední školy	238
§. 3. Vysoké školy	246
§. 4. Odborné školy	248
§. 5. Spolky pro vyšší vzdělání	254

C. Ústavy k opatření zdraví a bezpečnosti.	
Ústavy dobročinné ve prospěch chudoby a ústavy zaopatřovací	255

D. Statistika morálnosti.	
Zločiny a přečiny	258

Hlava pátá.

Ústroj státní.

§. 1. Zřízení státní	263
§. 2. Společná vláda a delegace v říší rakousko-uherské	267
§. 3. Zřízení zemí koruny uherské	271
§. 4. Zřízení státní v Předlitavsku	277
§. 5. Vojsko a válečné loďstvo	281
§. 6. Státní hospodářství	283
A. Daně	—
B. Státní vydeje	288
§. 7. Státní dluh	291

Známost jednotlivých korunních zemi.

A. Země koruny české.

I. Království České	292
II. Markrabství Moravské	295
III. Vévodství Slezské	296

B. Země polské.

I. Království Haličské a Vladiměřské s Krakovem	297
II. Vévodství Bukovinské	298

C. Země alpské.

I. Arcivévodství Rakouské pod Enží	299
II. Arcivévodství Rakouské nad Enží	300
III. Vévodství Solnohradské	301
IV. Pokněžněné hrabství Tyrolské s Vorarlberkem	301
V. Vévodství Korutanské	302
VI. Vévodství Štýrské	303

D. Země krasové.

I. Vévodství Krajinské	304
II. Přímoří	305

E. Trojediné království.

I. Království Dalmatské	306
II. Království Chorvátsko-Slavonské a Vojenská Hranice	307

F. Země uherské.

I. Velkoknížetství Sedmihradské	308
II. Království Uherské	310

Historický rozvoj císařství Rakouského v příčině jeho území a obyvatelstva.**I. Nejstarší obyvatelé zemí rakouských. Doba stěhování se národů až do Karla Velikého. X—708.**

§. 1. Nejstarší obyvatelé zemí rakouských	319
§. 2. Stěhování celtické	314
§. 3. Rozdělení říše římské v zemích rakouských až k Dunaji	315
§. 4. Podmanění Dacie od Římanů. Nájedzy národů germanských	318
§. 5. Říše hunnská	320
§. 6. Zeměpisný náskres zemí rakouských po rozpadnutí se říše hunnské ; konec říše západofřímské	322
§. 7. Stěhování slovanské na půdě zemí rakouských	324
§. 8. Říše Avarů. Království langobardské v Itálii	325
§. 9. Sámova říše západoslovanská. Usazení se Chorvátů a Srbů v jich nynějších sídlech	327
§. 10. Oslabení moci Avarů	329
§. 11. Počátek samostatnosti republiky Benátské	330
§. 12. Panství bavorských Agilolfingů nad korutanskými Slovany	330

II. Od Karla Vel. až do ztroskotání říše Velkomoravské od Maďarů a do bitvy u Prešpurka 768—907.

§. 13. Země rakouské za panování Karla Velikého	331
§. 14. Boje Franků s Bulhary a Chorváty	334
§. 15. Vznik a vzrůstání říše velkomoravské	336
§. 16. Maďari. Úpadek říše moravské i franské	338
§. 17. Obyvatelé polsko-ruských zemí říše rakouské	340

III. Od založení říše uherské a vymření německých Karlovců až do nastoupení krále Rudolfa Habsburského (907—1273).

§. 18. Časové císařů německých rodu saského, Boleslavů v Čechách, Boleslava Chrabrého v Polsku a Štěpána Svatého v Uhřích	342
§. 19. Časové císařů z rodu franského. Břetislava I. v Čechách	347
§. 20. Od vymření rodu Franského až do času Přemysla Otakara I. Českého a Leopolda VI. Rakouského. Povznešení Čech a Rakous za Soběslava I., Vladislava II.; Leopolda IV. a Jindřicha II. Jaso- mirtotta	349
§. 21. Doba Přemysla Otakara I. Poslední Hohenstaufové a Babenbergové	353
§. 22. Chorvátsko a Uhry	355
§. 23. Polsko a Halič	361
§. 24. Doba krále Přemysla Otakara II.	365

IV. Od krále Rudolfa Habsburského a pádu Přemysla Otakara II., krále českého (1278.) až do smrti Ludvíka, krále českého a uherského v bitvě u Muháče a trvalého spojení zemí českých, uherských a rakouských pod žezlem Ferdinanda I. 1273—1526.

Strana

§. 25. Země vnitrorakouské od založení panství Habsburského až do jich spojení se zeměmi Českými a Uherskými Ferdinandem I.	368
§. 26. Události v Čechách, Polsku a Uhrách od pádu Přemysla Otakara II. až do vymření Arpadovců a Přemyslovců	375
§. 27. Od vymření Arpadovců a Přemyslovců až do císaře Karla IV. z rodu Lucemburského	379
§. 28. Věk císaře Karla IV. až do ukončení bouře husitské	382
§. 29. Země uhersko-chorvátské. Polsko a Halič	387
§. 30. První spojení zemí českých, uhersko-chorvátských a rakouských .	391
§. 31. Doba králů Jiřího Poděbradského v Čechách a Matiaše Korvína v Uhrách. Dva králové z rodu Jagajlovců v obou těchto královstvích	393

V. Počátek říše rakouské spojením zemí českých, uherských a rakouských až do početí 30leté války a do bitvy Bělohorské. 1526—1620.

§. 32. Spojení zemí českých, uhersko-chorvátských a rakouských pod žezlem Ferdinanda I.	396
§. 33. Panování císařů Maximiliana II., Rudolfa II. a Matiaše	401

VI. Od císaře Ferdinanda II. a Bělohorské bitvy až do vymření rodu Habsburského po meči Karlem VI. 1620—1740.

§. 34. Doba války třicetileté	407
§. 35. Panování posledních tří císařů z rodu Habsburského: Leopolda I., Josefa I. a Karla VI.	410

VII. Od času Marie Theresie až na naši dobu, od r. 1740.

§. 36. Doba cis. Marie Theresie, cis. Josefa II. a Leopolda II	415
§. 37. Války francouzské	417
§. 38. Změny v území cis. rakouského od kongressu Vídeňského	423